

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1937 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 184) om understödsföreningar.

Genom en den 5 mars 1937 dagtecknad proposition, nr 171, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

**angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 184)
om understödsföreningar.**

Härigenom förordnas, att 85 § lagen den 29 juni 1912 om understödsföreningar skall upphöra att gälla samt att 69 § samma lag skall erhålla följande ändrade lydelse:

69 §.

I denna lag föreskriven registrering och tillsyn å understödsföreningar handhaves beträffande varje grupp av föreningar med likartad verksamhet av en för hela riket gemensam tillsynsmyndighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1938.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse för desamma icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I 69 § lagen den 29 juni 1912 om understödsföreningar stadgas, att i lagen föreskriven registrering och tillsyn å understödsföreningar handhaves av en för hela riket gemensam tillsynsmyndighet. Jämlikt 84 § meddelar Konungen närmare föreskrifter om tillsynsmyndighetens organisation samt om understödsföreningsregistrets förande och tillsynsmyndighetens verksamhet i övrigt. Enligt 2 § lagen den 18 juni 1926 (nr 217) om återförsäkringskassor

skall vad i understödsföreningslagen och i övrigt finnes stadgat angående understödsförening i allmänhet äga motsvarande tillämpning beträffande återförsäkringskassa.

Enligt § 1 *kungörelsen den 8 november 1912 (nr 304) angående tillsyn å understödsföreningar m. m.*, sådant detta författningsrum lyder enligt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 236), skall socialstyrelsen tills vidare vara den i lagen om understödsföreningar och lagen om återförsäkringskassor omförmälda tillsynsmyndighet för dylika föreningar och kassor.

I förevarande proposition har föreslagits sådan ändring av 69 § i understödsföreningslagen, som skall möjliggöra en ifrågasatt uppdelning av tillsynen över understödsföreningarna å socialstyrelsen och pensionsstyrelsen.

I propositionen nr 266 till årets riksdag, vilken hänvisats till behandling av statsutskottet, har förordats, att såväl den speciella tillsynen över de erkända sjukkassorna som ock tillsynen över samtliga övriga understödsföreningar med undantag av arbetslöshetskassorna förläggas till pensionsstyrelsen samt att i följd därav socialstyrelsens sjukkassebyrå överflyttas till pensionsstyrelsen.

Jämlikt 85 § *understödsföreningslagen* skall i enlighet med bestämmelser, som Konungen meddelar, utses en nämnd, bestående av medlemmar av understödsföreningar eller ledamöter av deras styrelser, vilken nämnd äger att sammanträda inför tillsynsmyndigheten för samråd med denna myndighet i gemensamma angelägenheter.

Liknande nämnder skola enligt 44 § *sjukasseförordningen* och 36 § *arbetslöshetskasseförordningen* utses för att samråda med tillsynsmyndigheten i angelägenheter, som röra det statsunderstödda sjukkasseeväsendet, respektive de erkända arbetslöshetskassorna.

I *instruktionen den 30 juni 1920 (nr 544) för socialstyrelsen* (ändrad 1921: 769, 1925: 233, 1929: 214, 1931: 341 och 1932: 222) föreskrives, att vid styrelsens sida skall finnas ett av arbetsgivare, arbetare och andra på olika områden av styrelsens verksamhet sakkunniga personer sammansatt socialt råd, fördelat på erforderligt antal sektioner eller nämnder, med uppgift att avgiva yttranden och förslag i till dess prövning hänskjutna ärenden ävensom att i övrigt tillhandagå styrelsen med upplysningar och praktiska uppslag. Kungl. Maj:t bestämmer antalet ledamöter i rådet, rådets fördelning på sektioner eller nämnder samt de allmänna grunderna för rådets verksamhet.

Enligt *kungörelsen den 31 december 1912 (nr 384) angående det sociala rådet* (ändrad 1932: 289 och 1934: 556) skall sociala rådet tills vidare bestå av sex sektioner, därav en sektion för det statsunderstödda sjukkasseeväsendet, utgörande den i 44 § *sjukasseförordningen* föreskrivna sjukkassenämnden, en sektion för den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen, utgörande den i 36 § *arbetslöshetskasseförordningen* föreskrivna nämnden, samt en sektion för understödsföreningsväsendet i övrigt (understödsföreningsnämnden), utgörande den i 85 § *understödsföreningslagen* föreskrivna nämnden och bestående av fem ledamöter, utsedda bland de i sistnämnda paragraf omförmälda personer.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i förevarande proposition beträffande spørgsmålet, huruvida behov av de för understödsföreningsväsendet inrättade nämnderna fortfarande funnes, uttalat, att de båda nämnderna för den statsunderstödda verksamheten på området åtminstone ännu så länge syntes hava en uppgift att fylla, varför han icke ämnade förorda deras avskaffande. Vad däremot den s. k. understödsföreningsnämnden beträffade, syntes snarast ett motsatt förhållande gälla. Visserligen förelåge ett på Kungl. Maj:ts prövning beroende förslag till en genomgripande omreglering av understödsföreningsväsendet i allmänhet i syfte att vinna ökad ekonomisk säkerhet beträffande utfästelser av understöd, och ett eventuellt genomförande av detta förslag syntes departementschefen böra ske under intimt samarbete mellan tillsynsmyndighet och föreningar. Det tillfälliga behov av en mer allmän samverkan, som sålunda skulle uppstå, syntes dock lämpligast kunna tillgodoses i friare former. Departementschefen ville därför förorda, att understödsföreningsnämnden avskaffades och att alltså 85 § understödsföreningslagen upphävdes.

Vid granskning av det genom propositionen framlagda förslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma, till följd varav utskottet får hemställa,

Utskottet.

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 21 maj 1937.

På andra lagutskottets vägnar:

SIGFRID HANSSON.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sigfrid Hansson, Linder, Tamm, P. Sandström, Norman, Sten* och *Holstenson*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Olovson, Pettersson* i Hällbacken, *Molander, Sandström* i Sollefteå, *Thorell* och *Gardell* samt fröken *Hesselgren*.
